

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет "Львівська політехніка"
Освітня програма	21895 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний університет "Львівська політехніка"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	21895
Назва ОП	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Маслак Ольга Іванівна, Говрі Василь Васильович, Ковальчук Світлана Володимирівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	07.09.2020 р. – 09.09.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2020/15366/076_samoocinyuvalnya_op.pdf
Програма візиту експертної групи	https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2019/13490/programa_vizytu_07.09-09.09_076_pidpryyemnyctvo.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-наукова програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність для третього рівня вищої освіти (доктор філософії) у ЗВО НУ «Львівська політехніка» відповідає критеріям оцінювання якості вищої освіти, чинному законодавству та чинним Національним рамкам кваліфікації, що є обов'язковою умовою для акредитації. Підготовка здобувачів вищої освіти за ОП відбувається відповідно до Закону України «Про вищу освіту». За програмою здійснюється регулярний моніторинг, що дозволяє її вдосконалювати завдяки активній позиції всіх учасників освітнього процесу. У здобувачів вищої освіти є можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію, у тому числі, і дослідницьку. Проведена експертиза засвідчує, що обсяг ОП та окремих її освітніх компонент (у кредитах ЄКТС) відповідають вимогам законодавства щодо навчального навантаження для рівня вищої освіти. У НУ «Львівська політехніка» створено рівні та прозорі умови вступу на навчання. Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими. Освітньо-наукова програма відповідає принципу «академічної свободи». В університеті сформовано зрозумілі та прозорі процедури дотримання академічної доброчесності, що закріплено у відповідних нормативних документах, яких дотримуються в освітньому процесі всі його учасники. Матеріально-технічне забезпечення повною мірою задовольняє реалізацію ОП. В університеті відсутні ознаки дискримінації за будь-якою ознакою.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» має унікальність у порівнянні з аналогічними освітньо-науковими програмами за зазначеною спеціальністю, оскільки вона враховує специфіку регіонального ринку праці, орієнтована на вирішення питань транскордонного співробітництва шляхом імплементації специфічних дисциплін та напрямів дослідження. 2. Встановлено відповідність мети ОП напрямам реалізації місії, візії і стратегій ЗВО Національного університету «Львівська політехніка» 3. ОП має відповідність програмних результатів навчання чинним Національним рамкам кваліфікації. Програмні результати навчання, які визначені ОП повною мірою забезпечуються її обов'язковими компонентами. 4. Наукова складова ОП передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного наукового керівника та оформлення його результатів у вигляді дисертаційної роботи. 5. Правила прийому на навчання за ОП є чіткими, зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, оприлюднені на офіційному сайті НУ «ЛП» 6. Правила прийому враховують особливості самої ОП. 7. Механізм визнання результатів навчання здобувачів, отриманих в інших ЗВО регламентується нормативними актами НУ «ЛП», які розміщені на офіційному сайті ЗВО та є доступними для всіх учасників освітнього процесу. 8. Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регламентуються нормативними документами НУ «ЛП», оприлюднені у вільному доступі на сайті ЗВО. 9. До реалізації ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» залучені висококваліфіковані викладачі, що забезпечує досягнення визначених даною програмою цілей та програмних результатів навчання. Керівництво здобувачами вищої освіти здійснюють доктори економічних наук за відповідними профілю ОП спеціальностями. 10. Роботодавцями за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» переважно виступають ЗВО. Їх представники під час зустрічі відзначили зацікавленість своїх організацій як роботодавців у залученні фахівців на рівні доктор філософії до своїх установ 11. Наукові керівники мають публікації у високо рейтингових журналах, які входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science. Напрями наукових досліджень наукових керівників корелюють з напрямками наукових досліджень здобувачів вищої освіти. Формування взаємовідносин між здобувачем та науковим керівником і гарантом на засадах довіри, підтримки та відкритості. 12. В НУ «Львівська політехніка» створено сприятливе освітнє, наукове та матеріально-технічне середовище для забезпечення реалізації можливостей щодо проведення і апробації результатів наукових досліджень аспірантів за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони: 1. Формулювання особливості (унікальності) ОП не дає чіткого розуміння цієї особливості. Спостерігається не повна узгодженість цілей навчання, що визначені в ОП зі здатностями, що належать до 9 рівня Національної рамки кваліфікації. 2. З наведеної інформації є незрозумілим, яким саме чином при формуванні ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» враховано досвід зарубіжних ЗВО щодо підготовки фахівців за аналогічними ОП 3. Відсутність в показаних аудиторіях вогнегасників, а також неповноцінний склад аптечки котра була представлена експертній групі; 4. Недостатньо формалізований процес розгляду повідомлень про сексуальні домагання. 5. Формалізована присутність частини стейкхолдерів зі сторони роботодавців. 6. Не виявлено недоліки під час внутрішнього аудиту. 7. Відсутні таблиці пропозиції стейкхолдерів. 8. Низька міжнародна активність здобувачів Рекомендації: 1. Більш чітко сформулювати унікальність освітньо-наукової програми. 2. Провести більш чітке розмежування між блоками навчального плану за ОП, виокремити дослідницьку та практичні складові. Приділити більше уваги переліку вибіркових дисциплін, а також практичній підготовці. 3. Розширити в ОП дотичність до регіональних потреб підготовки здобувачів вищої освіти. 4. Доповнити блок дисциплін «Набуття універсальних навичок дослідника» дисциплінами, що сприятимуть розвитку саме дослідницької діяльності аспірантів. 5. Рекомендуємо оновити програми вступних іспитів до аспірантури та затвердити їх належним чином. 6. Розширити можливості НУ «ЛП» щодо участі здобувачів даної ОП в програмах міжнародної академічної мобільності, зокрема, за змістом дисертаційних робіт. 7. Активізувати та систематизувати

роботу зі стейкхолдерами щодо удосконалення ОНП. 8. Посилити інтернаціоналізацію ОНП та залучення здобувачів за ОНП до міжнародного наукового середовища. 9. Виділити приміщення для спеціалізованої аудиторії здобувачів ступеня PhD та обладнати його згідно потреб здобувачів вищої освіти. 10. Посилити увагу за станом пожежної безпеки у навчальних аудиторіях. 11. Рекомендується чіткіше пропрацювати формалізований аспект вирішення конфліктних ситуацій, де було б уточнено їх види та механізми їх врегулювання. 12. Посилити контроль за складом аптек та наявністю вогнегасників. 13. Рекомендується збільшити коло роботодавців та співпраці з ними задля покращення ОНП, а саме залучати представників наукових колективів, інші ЗВО, НДІ. 14. Додати до об'єктів перевірки в звіті представника керівника із якості освітньої програми. 15. Рекомендується опублікувати її в майбутньому для відкритого доступу.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Згідно проведеної акредитаційної експертизи встановлено, що цілі ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність мають освітньо-науковий характер, є чітко сформульованими і такими, що відповідають місії та стратегічним цілям ЗВО, які зазначені у Стратегії розвитку НУ «Львівська політехніка» до 2025 р. (<https://lpnu.ua/2025>). Згідно Стратегії, місія університету полягає у: формуванні майбутніх лідерів, які працюють мудро, творчо, ефективно; візія: стати найкращим університетом в Україні за показниками міжнародних та національних рейтингів; цінності: професіоналізм, патріотизм, добросовісність, академічна свобода, прагнення до змін, духовність, традиції. Стратегічні цілі та задекларовані цінності університету імплементації та знаходять реалізацію в ОНП. Так, стратегічні цілі ЗВО, а саме: є максимізація задоволеності ціннісних очікувань усіх категорій стейкхолдерів університету шляхом забезпечення беззаперечної конкурентної переваги освітніх послуг, що надаються, їх адаптивності до потреб сучасного світу, що стрімко змінюються, та бездоганної якості (excellence) відповідно до пріоритетних напрямів розвитку науки, технологій і техніки національної економіки (<https://lpnu.ua/2025>), – реалізуються в ОНП через підготовку сучасного дослідника і, таким чином, сприяють формуванню людського капіталу як регіону, так і країни в цілому, фахівець за спеціальністю «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» сприятиме розвитку економічного потенціалу України (<https://lpnu.ua/sites/default/files/book/2018/9202/onp-076.pdf>).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Експертна група зазначає, що до формування цілей і програмних результатів ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» залучалися зацікавлені сторони, що підтверджується таким фактом (https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2020/15366/076_samoociniuvannya_op.pdf): 1. ОНП прорецензована керівником Львівської філії «Страхова група «ТАС»», Бахор О.Р. 2. На ОНП є рецензія д.е.н., професора, директора TechStartupScool Подольчака Н.Ю. (який також був присутнім на зустрічі № 6 7.09.2020 р. і підтвердив цей факт особисто). 3. На ОНП є рецензія к.е.н., директора ТОВ Консалтингова компанія «ВІАДУК», Линди А.С. 4. ОНП прорецензована д.т.н., професором, директором Інституту сталого розвитку ім. В.Чорновола, Морозом О.І. (заступник якого Кузь О.Н. також була присутня на зустрічі №6, що відбулася 7.09.2020, і підтвердила цей факт особисто). Ознайомлення зі змістом рецензій дозволило переконатися у тому, що в них міститься оцінка структури, компонент, відповідності ОНП тенденціям і розвитку спеціальності, однак конкретизації пропозицій щодо коригування та удосконалення ОНП в них немає. Варто зазначити, що окремі пропозиції знайшли відображення при коригуванні робочих програм дисциплін, що забезпечують освітню компоненту ОНП (https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2019/13490/onp_phd_076_2020.pdf). У 2020 році в усіх дисциплінах, які формують фахові компетенції оновлено список рекомендованої літератури. У 2017 р. відкоригована назва дисципліни «Класифікація підприємства із урахуванням досвіду економічно розвинених країн» («Класифікація підприємства і форм підприємництва із урахуванням досвіду економічно розвинених країн»). У робочій програмі цієї дисципліни виокремлено питання, присвячені формам підприємництва у різних країнах. (https://lpnu.ua/sites/default/files/book/2016/3134/9_076_2017.pdf; https://lpnu.ua/sites/default/files/book/2016/3134/9_076_2018.pdf). У робочій програмі дисципліни «Аналітичні та чисельні методи дослідження» у порівнянні із програмою 2016 р. внесено зміни стосовно інформаційних ресурсів дисципліни, а у 2019 році мають місце зміни у переліку тем і їх наповненні, зокрема, внесено нові теми

«Статистична оцінка параметрів розподілу генеральної сукупності» і «Регресійний і кореляційний аналіз». У робочій навчальній програмі дисципліни «Філософія і методологія науки» у 2018 р. замінено тему «Методологічна складова науки: основні методи наукового пізнання на різних рівнях функціонування науки» на тему «Основні методи наукового пізнання на різних рівнях функціонування науки». У процесі інтерв'ювання здобувачів вищої освіти, представників студентського самоврядування, Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Національного університету «Львівська політехніка» та вивчення протоколів засідання кафедри, додатково наданих на вимогу ЕГ, з'ясовано, що в ЗВО здійснюється постійний моніторинг ОНП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

В процесі акредитаційної експертизи встановлено, що цілі ОНП та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, галузевого та регіонального контексту. Зазначене підтверджується оновленням ОНП, яку розроблено і затверджено у 2016 р. (протокол № 22 від 19.04.2016 р. Вченої ради НУ «Львівська політехніка»), та оновлено у 2019-2020 н.р. (протокол № 63 від 26.05.2020 р. Вченої ради НУ «Львівська політехніка»). Згідно чинного в ЗВО Положення про формування, затвердження та оновлення освітніх програм (<https://lpnu.ua/polozhennya-pro-formuvannya-zatverdzhennya-ta-onovlennya-osvitnih-program>), рішення про необхідність перегляду ОП приймається у разі потреби на підставі моніторингу, який проводить науково-методична комісія спеціальності не рідше одного разу на рік. ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» враховує умови транскордонного співробітництва та євроінтеграційний вектор розвитку економіки, що обумовлює потребу у фахівцях вищої кваліфікації з підприємницької, торговельної та біржової діяльності, котрі вільно володіють іноземною мовою; необхідність застосування міжгалузевих і міждисциплінарних досліджень для досягнення максимального наукового результату. Відповідно, в ОНП «ПТБД» інтегровано курси «Інтелектуальний потенціал в системі антикризового управління підприємством», «Оптимізація організаційного розвитку підприємницьких структур на засадах інструментарію ZFC», «Трансформація управлінських підходів в умовах активізування євро інтеграційних процесів», «Розвиток торговельного підприємництва із урахуванням офшорних можливостей», результати навчання за якими відображає сучасні тенденції ринку праці. В процесі проведеної експертизи, ЕГ констатує, що ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» сформована на основі вивчення досвіду міжнародних партнерів Національного університету «Львівська політехніка» у викладанні такого типу програм, а саме Warszawska Szkoła Zarządzania – Szkoła Wyższa (Варшавська школа менеджменту – Вища школа) (<https://www.wsz-sw.edu.pl>) та University of St. Thomas (Університет Св. Тома) (<https://www.stthomas.edu/>). У цих університетах значну складову навчального плану складають навчальні дисципліни, спрямовані на розвиток у студентів вмінь застосовувати методи дослідження та інтерпретувати їх результати: Варшавська школа менеджменту – Вища школа – програма «Zarządzanie sieciami handlowymi» (http://www.wszsw.edu.pl/studia/licencjackie/specjalnosci/zarzadzanie_sieciami_handlowymi-188.html); Університет Св. Тома – програма «Entrepreneurship» (https://www.stthomas.edu/academics/undergraduate/entrepreneurship-major/index.html#_ga=2.39881761.2095127069.1582627718-1269780484.1582627718); https://www.stthomas.edu/_media-library/_documents/opus-college-of-business/20191405-entrepreneurship-program-courses.pdf; https://www.stthomas.edu/_media-library/_documents/opus-college-of-business/20192205-entrepreneurship-minor-program-courses.pdf

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність для третього рівня вищої освіти (Доктор філософії) на сьогодні є відсутнім. Програмні результати навчання за ОНП 2016 року відповідають вимогам 8 рівня Національної рамки кваліфікацій (Постанова Кабміну України №1341 від 23.11.2011 р.). ОНП 2019-2020 н.р. відповідають 9 рівню Національної рамки кваліфікацій, в редакції постанови Кабміну України №509 від 12.06.2019 р.). Програмні результати навчання формують інтегральну компетентність – здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі інформаційних технологій, системного аналізу, проводити дослідницько-інноваційну діяльність, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, а також практичне впровадження отриманих результатів. Відтак, ОНП (редакція 2019 р.) сформована з урахуванням проекту Стандарту, який проходив громадське обговорення, і загалом відповідає встановленому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» має унікальність у порівнянні з аналогічними освітньо-науковими програмами за зазначеною спеціальністю, оскільки вона враховує специфіку академічної підготовки аспірантів, орієнтована на вирішення питань транскордонного співробітництва шляхом імплементування специфічних дисциплін та напрямів дослідження. 2. Встановлено відповідність мети ОНП напрямам реалізації місії, візії і стратегії ЗВО Національного університету «Львівська політехніка» 3. ОНП має відповідність програмних результатів навчання чинним Національним рамкам кваліфікації. Програмні результати навчання, які визначені ОНП повною мірою забезпечуються її обов'язковими компонентами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони: 1. Формулювання особливості (унікальності) ОНП не дає чіткого розуміння цієї особливості. Спостерігається не повна узгодженість цілей навчання, що визначені в ОНП зі здатностями, що належать до 9 рівня Національної рамки кваліфікації. 2. З наведеної інформації є незрозумілим, яким саме чином при формуванні ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» враховано досвід зарубіжних ЗВО щодо підготовки фахівців за аналогічними ОНП Рекомендації: 1. Більш чітко сформулювати особливості (унікальність) ОНП. 2. Розширити в ОНП дотичність до регіональних потреб підготовки здобувачів вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Зважаючи на встановлені сильні сторони та позитивні практики, а також рекомендації щодо удосконалення ОНП у контексті Критерію 1, ЕГ вважає, що ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками. Відтак, можна вважати відповідність ОНП Критерію 1 достатньою (з незначними недоліками). Існує спільність думок з боку гаранта ОНП та керівництва ЗВО щодо удосконалення ОНП у контексті Критерію 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг освітньо-наукової програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (третьій рівень вищої освіти) становить 60 кредитів ЄКТС. Цей факт відповідає нормам, встановленим згідно Закону України «Про вищу освіту» (п.6, ст. 5); Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (п.26). Обсяг обов'язкових освітніх компонентів, спрямованих на досягнення програмних результатів навчання (компетентностей), які визначені 9 кваліфікаційним рівнем Національної рамки кваліфікації, становить 42 кредити ЄКТС, а загальний обсяг освітніх компонентів за вибором здобувачів - 18 кредитів ЄКТС, тобто становить 30%. Реалізація права вибору здобувачами навчальних дисциплін регламентується положенням Національного університету «Львівська політехніка» «Про організування освітнього процесу для аспірантів та осіб, що здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою, в НУ «Львівська Політехніка» (http://lp.edu.ua/sites/default/files/attach/2017/6816/polozhennya-osvitniy_proces_vidnovleno.pdf) і СВО ЛП 02.02. «Положення про організування освітнього процесу для аспірантів та осіб, що здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою» (https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2019/12214/svo_02.02_polozhennya_pro_organizuvannya_osvitnogo_procesu_v_aspiranturi.pdf). В ОНП, яка була затверджена у 2016 р. (протокол № 22 від 19.04.2016 р.) та у ОНП (протокол № 63 від 26.05.2020 р.), враховано чотири складові, що передбачають набуття аспірантом компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікації, обсяг у кредитах за якими становить: 1) здобуття глибинних знань зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність - 15 кредитів, які забезпечують обов'язкові дисципліни («Академічне підприємництво», «Евристика», «Синектика», «Класифікація підприємств із врахуванням досвіду економічно розвинутих країн»), а 12 кредитів - вільного вибору здобувачів; 2) оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями - 12 кредитів, які забезпечують обов'язкові дисципліни («Філософія і методологія науки», «Аналітичні та чисельні методи дослідження», «Професійна педагогіка») і 3 кредити - вільного вибору здобувачів; 3) набуття універсальних навичок дослідника - 3 кредити («Педагогічний практикум»); 4) здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою - 8 кредитів («Іноземна мова для академічних цілей» - обов'язкова дисципліна) і 3 кредити («Ділова іноземна мова» - вибіркова дисципліна). ЕГ зауважує на необхідності збільшення дисциплін за циклом «набуття універсальних навичок дослідника». Загальний термін навчання за ОНП становить 4 роки.

Наукова складова ОНП передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного наукового керівника та оформлення його результатів у вигляді дисертаційної роботи.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

В процесі проведення акредитаційної експертизи з'ясовано, що зміст ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (третій рівень вищої освіти) немає чіткої логічної структуризації, а її освітні компоненти не завжди дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання (доповнюються вибірковими дисциплінами). Поряд із цим, ЕГ констатує, що кожний заявлений програмний результат здебільшого є охопленим змістом програми, підтвердженням цьому є описи навчальних дисциплін та робочі навчальні програми, у яких наведені програмні результати навчання (<https://lpnu.ua/education/majors>). Структуризація змісту ОНП здійснюється за двома групами складових: обов'язкові дисципліни, перелік яких деталізовано в самій ОНП, та вибіркові дисципліни, перелік яких є у вільному доступі на сайті ЗВО (https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2019/13490/onp_phd_076_2020.pdf). Відсутність структурно-логічної схеми за освітньо-науковою програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (редакція 2016 р.) не дозволяє візуалізувати взаємозв'язок між освітніми компонентами, у тому числі, визначити їх вплив на дослідницько-інноваційну складову, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики. В редакції 2020 р. структурно-логічну схему ОНП доктора філософії зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність наведено, проте вибіркові компоненти освітньої складової в ній чітко не визначені, що ускладнює сам процес вибору тої чи іншої дисципліни, а отже при виборі здобувачі послуговуються СВО ЛП 02.02. «Положення про організування освітнього процесу для аспірантів та осіб, що здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою».

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Проведений ЕГ аналіз обов'язкових та вибіркових освітніх компонент ОНП, навчального плану, описів і робочих програм навчальних дисциплін, програми педагогічного практикума дає підстави зробити висновок, що зміст ОНП відповідає предметній області, визначеної для неї спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, а також містить перелік дисциплін, які підкреслюють переважно академічне спрямування зазначеної ОНП. Освітньо-наукова програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (третій рівень вищої освіти) враховує вимоги стосовно знань, умінь/навичок, комунікацій, які належать до 9 рівня Національної рамки кваліфікацій.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії визначена та регулюється Стандартом забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти СВО ЛП 02.02 «Положення про організування освітнього процесу для аспірантів та осіб, що здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою, у Національного університету «Львівська політехніка» (https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2019/12214/svo_02.02_polozhennya_pro_organizuvannya_osvitnogo_procesu_v_aspiranturi.pdf), у п.6 якого чітко прописана послідовність та терміни вибору дисциплін здобувачами вищої освіти. Так, здобувач впродовж двох місяців після зарахування до аспірантури Університету за погодженням з науковим керівником обирає «дисципліни для вибору» з навчального плану відповідної спеціальності та має право вибрати «дисципліну вільного вибору аспіранта» з переліку навчальних дисциплін, що пропонуються для третього (освітньо-наукового) та інших рівнів вищої освіти, і які пов'язані з тематикою дисертаційної роботи аспіранта (здобувача). Обрані дисципліни аспірант (здобувач) відображає в індивідуальному навчальному плані. Відділ аспірантури і докторантури узагальнює інформацію про вибір здобувачами навчальних дисциплін. Інформація про дисципліни вільного вибору аспіранта та їх зміст розміщується на сайті аспірантури, факультету та є у вільному доступі для здобувачів. Основним інструментом формування індивідуальної освітньої траєкторії за ОНП є вибіркові дисципліни, частка яких фактично складає 30%, тобто 18 кредитів від загального обсягу ОНП, що відповідає Закону України «Про вищу освіту». Інформацію про зміст вибіркових дисциплін аспіранти отримують з силабусів та робочих програм навчальних дисциплін. В процесі інтерв'ювання здобувачів вищої освіти, представників студентського самоврядування, Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених ІСТР НУ «Львівська політехніка», ради молодих вчених та вивчення протоколів засідання кафедри, додатково наданих на вимогу ЕГ, з'ясовано, що аспіранти не тільки ознайомлені з процедурою обрання вибіркових дисциплін, але й неодноразово її проходили, при цьому, вважають її чіткою та зрозумілою. Зіставлення результатів інтерв'ювання різних респондентів та вивчення індивідуальних навчальних планів аспірантів дозволяє зробити висновок, що ОНП і розроблені процедури в ЗВО дають можливість аспірантам формувати індивідуальну освітню траєкторію. При

формуванні індивідуальної освітньої траєкторії здобувачі також можуть обирати наукових керівників та напрям наукового дослідження.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

В рамках ОНП передбачена практична підготовка здобувачів вищої освіти у вигляді педагогічного практикуму, який згідно ОНП (редакція 2016 р.) може проходити на другому або на третьому році навчання, а згідно ОНП (редакція 2020 р.) – у третьому семестрі (2-й рік навчання), і має обсяг 3 кредити ЄКТС. Цей вид практичної підготовки передбачає насамперед формування у молодих науковців системних знань щодо підготовки і проведення лекційних, практичних та лабораторних занять для студентів та уміння планувати і організувати аудиторні і позааудиторні заняття та аналізувати їх результати, набуття педагогічного досвіду організації освітнього процесу у ЗВО для спеціальності 076 Підприємство, торгівля та біржова діяльність. Проходження практичної підготовки здобувачами вищої освіти за ОНП, її завдання та методичне забезпечення, звіт за результатами опанування педагогічного практикуму регламентуються навчальним планом здобувача вищої освіти та регулюється СВО ЛП 02.02. «Положенням про організування освітнього процесу для аспірантів та осіб, що здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою, у Національному університеті «Львівська політехніка» (протокол № 50 від 20.12.2018 р.) (https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2019/12214/svo_02.02_pozozhennya_pro_organizuvannya_osvitnogo_procesu_v_aspiranturi.pdf). Педагогічна практика належить до блоку дисциплін, що забезпечують універсальні навички дослідника, що пояснюється академічністю ЗВО, який здійснює підготовку докторів філософії для забезпечення власного освітнього процесу. Педагогічний практикум є обов'язковим компонентом освітньої складової освітньо-наукової програми для здобуття ступеня доктора філософії і має на меті набуття аспірантом (здобувачем) викладацьких компетентностей. Метою педагогічного практикуму є оволодіння навичками підготовки навчально-методичної документації, проведення аудиторних занять, організування позааудиторної роботи здобувачів вищої освіти. Педагогічний практикум проводять, як правило, на кафедрі, на якій працює науковий керівник аспіранта (здобувача). Педагогічний практикум проходить під організаційно-методичним керівництвом викладача відповідної кафедри. Тривалість педагогічного практикуму, терміни його проведення та обсяг визначаються навчальним планом та індивідуальним навчальним планом аспіранта. Зміст і послідовність проведення педагогічного практикуму визначається робочою програмою педагогічного практикуму, яка розробляється проектною групою, та затверджується гарантом освітньо-наукової програми. ЕГ вважає, що для підвищення педагогічної майстерності майбутніх докторів філософії та академічної мобільності здобувачів доцільно розширювати бази проведення педагогічної практики за рахунок ЗВО, з якими у НУ «Львівська політехніка» діють договори про співдружність. Інтерв'ю зі здобувачами також засвідчили, що вони не проти збільшити цей вид діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

У процесі акредитаційної експертизи з'ясовано, що набуття здобувачами соціальних навичок (Soft Skills), що відповідають задекларованим цілям ОНП здійснюється шляхом опанування здобувачами вищої освіти загальними компетентностями, включеними до ОНП, зокрема: комунікативними вміннями і навичками, необхідними для ефективної самопрезентації, публічного виступу, конструктивної міжособової взаємодії («Психологія творчості та винахідництва»); здатністю налагоджувати контакт, організувати діалогічне спілкування зі студентами, дотримуватися норм педагогічної етики та педагогічного такту, обирати доцільні способи розв'язання конфліктів, уміння вести дискусії, відстоювати особистісну науково-педагогічну позицію («Професійна педагогіка»); володіння усною та письмовою комунікацією іноземною мовою, що розширює можливості спілкування та встановлення контактів із зарубіжними фахівцями («Іноземна мова для академічних цілей(англійська мова)»); вміння вести дискусії з науковцями, представниками громадськості з наукових проблем, відстоювати особистісну наукову позицію, вміння виступати з підготовленими презентаціями, доповідями на наукових конференціях, круглих столах, семінарах, тощо («Філософія і методологія науки»). В процесі експертизи встановлено, що здобувачі вищої освіти за ОНП «Підприємство, торгівля та біржова діяльність» можуть отримати соціальні навички за рахунок використання викладачами таких методів навчання, як: кейсові ситуації, тренінги, мозковий штурм, публічні виступи, презентації, гейм стаді тощо. Розвитку у аспірантів навичок Soft Skills активно сприяють і їх наукові керівники, які залучають своїх аспірантів до публічних виступів (апробації) результатів їх наукового дослідження на науково-практичних конференціях, семінарах тощо. Здобувачами вищої освіти та представниками Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених ІСТР НУ «Львівська політехніка», Ради молодих вчених в процесі інтерв'ювання зазначалося, що аспіранти активно долучаються до участі в наукових товариствах, студентському самоврядуванні, що, своєю чергою, також сприяє розвитку у них соціальних навичок. Здобувачі під час зустрічей з експертами навели та продемонстрували конкретні приклади соціальних навичок, здобутих в процесі навчання за ОНП «Підприємство, торгівля та біржова діяльність», у вигляді дискусії та аргументації своїх висловлювань.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за галуззю знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність на момент формування, перезатвердження ОНП в Україні не розроблено.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

В процесі експертизи ЕГ встановлено, що згідно з Тимчасовим положенням про організування освітнього процесу для аспірантів та осіб, що здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою, у Національному університеті «Львівська політехніка» (https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2018/9430/17_tymchasove_polozhennya_pro_organizaciyu_-221-258.pdf) можна констатувати той факт, що у ЗВО визначено порядок розподілу обсягу окремих освітніх компонентів ОНП із фактичним навантаженням здобувачів третього (доктор філософії) рівня вищої освіти. Відповідно до чинного Тимчасового положення, кількість годин навчальних занять за відповідними навчальними дисциплінами планується з урахуванням досягнутої здобувачами освіти здатності навчатися автономно і становить (у відсотках до загального обсягу навчального часу, для очної форми навчання): від 15 до 25% за третім (доктор філософії) рівнем вищої освіти. Проведений аналіз навчального плану 2016 р., згідно якого здійснюється підготовка здобувачів за третім (доктор філософії) рівнем вищої освіти в НУ «Львівська політехніка», дозволив ЕГ зробити такі висновки: загальний фонд навчального часу згідно ОНП складає 60 кредитів ЄКТС (1800 годин), з яких обсяг аудиторних занять становить 510 годин (28,3%), обсяг самостійної роботи здобувачів відповідно становить 1290 години (71,7%). Такий розподіл годин відповідає рекомендаціям МОН України, в яких аудиторне навантаження дисциплін, які пропонуються на третьому рівні вищої освіти, має становити не менше, ніж 1/4, а для самостійної роботи аспіранта – не більше, ніж 3/4 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретної дисципліни. Відтак, обсяг компонентів, визначених в ОНП достатньо повно відображає фактичне навантаження здобувачів третього (доктор філософії) рівня вищої освіти і відповідає рекомендаціями МОН України, а отже забезпечує досягнення цілей і програмних результатів навчання. Освітня складова ОНП забезпечується в основному навчальними дисциплінами, які викладаються впродовж 1-2 року підготовки здобувачів вищої освіти. Для 1-4 семестрів тижневе аудиторне навантаження становить від 8,0 до 10,0 год. Загалом забезпечується рівномірний розподіл навантаження за навчальними дисциплінами, обсягом 3-4 кредити ЄКТС.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» не передбачає підготовку здобувачів за дуальною формою освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. В цілому ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та її окремі освітні компоненти в НУ «Львівська політехніка» відповідають вимогам законодавства, відтворюють компетентності та ПРН стосовно загального навчального навантаження для третього (доктор філософії) рівня вищої освіти. 2. Програмні результати навчання, які визначені ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», забезпечуються обов'язковими і вибірковими компонентами ОП, що не суперечить чинному законодавству для даного рівня освіти. 3. Освітні компоненти ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» сформовано у відповідності до предметної області спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. 4. В ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та Навчальному плані передбачені обов'язкові компоненти практичної підготовки у вигляді педагогічного практикуму. 5. НУ «Львівська політехніка» створює всі можливості для забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», зокрема, через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі 18 кредитів ЄКТС, що відповідає чинному законодавству. Сучасна інформаційна підтримка освітнього процесу в ЗВО забезпечує здобувачів вищої освіти інформацією про зміст освітніх компонентів ОНП (робочі програми навчальних дисциплін є доступними на сайті НУ «Львівська політехніка»).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: 1. Структурно-логічна схема за ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (редакція 2020 р.) містить певні суперечності і є не деталізованою стосовно вибіркових дисциплін, що ускладнює розуміння логіки викладання дисциплін та їх взаємозв'язок при формуванні результатів навчання. 2. Є певна плутанина щодо віднесення «Педагогічного практикуму» до комплексу дисциплін «набуття універсальних навичок дослідника», тим

більше, що згідно звіту із само оцінювання ця дисципліна віднесена до таких, що забезпечують практичну підготовку. 3. Освітня складова з набуття універсальних навичок дослідника (орієнтовним обсягом не менше 6 кредитів ЄКТС) забезпечується лише однією дисципліною, а саме: «Педагогічним практикумом» (3 кредити ЄКТС). Рекомендації: 1. Більш ретельно поставитися до формування структурно-логічної схеми та матриці відповідностей стосовно оновленої ОНП 2020 р. для забезпечення відповідності інтегральної компетентності компонентам ОНП. 2. Доповнити блок дисциплін «Набуття універсальних навичок дослідника» дисциплінами, що сприятимуть розвитку саме дослідницької діяльності аспірантів, переглянути віднесення до цього блоку «Педагогічного практикуму» або доповнивши цю дисципліну відповідною тематикою.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» в НУ «ЛП» має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 2.1, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.8. Виявлено певні розбіжності стосовно підкритерія 2.2, проте наявні недоліки можуть бути усунути впродовж року шляхом перегляду блоку дисциплін «Набуття універсальних навичок дослідника»; формування структурно-логічної схеми у відповідності до логічної взаємопов'язаної системи освітніх компонент, що дозволить досягти цілей та програмних РН за ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Запропоновані пропозиції щодо удосконалення ОНП у контексті Критерію 2 є досяжними і погодженими з гарантом освітньої програми.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Ознайомившись зі звітом самооцінювання, Правилами прийому на навчання до аспірантури НУ «ЛП», які розміщено на офіційному сайті закладу вищої освіти <https://lpnu.ua/aspirantura-doktorantura> та за результатами співбесіди зі здобувачами під час акредитаційної експертизи, експертна група дійшла висновку - Правила прийому відповідають Умовам прийому на навчання до ЗВО, затвердженим Міністерством освіти і науки України. Вступ на ОНП здійснюється на підставі диплома магістра. Вступна кампанія відбувається прозоро, абітурієнти мають рівні права - випускники та працівники НУ «ЛП» не користуються ніякими перевагами при зарахуванні. Правила прийому не містять будь-яких дискримінаційних положень, зокрема, для абітурієнтів з особливими потребами. На етапі вступу до відома усіх абітурієнтів доводяться умови вступу та відповідні нормативні документи, зокрема, ліцензовані обсяги прийому до аспірантури за спеціальностями; обсяги державного замовлення; терміни приймання заяв і документів, вступних випробувань, конкурсного відбору та зарахування на навчання; програма вступного іспиту з іноземної мови для вступників на навчання в аспірантурі; програми вступного іспиту із відповідної спеціальності для вступників на навчання в аспірантурі та інше. Правилами прийому передбачений механізм апеляції вступних випробувань, що є чітким, зрозумілим та дієвим https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2016/335/pravya_pryyomu_do_aspirantury_2020new.pdf Експертна група наголошує на відкритості і прозорості вступної кампанії. Здобувачі та науково-педагогічні працівники закладу, при спілкуванні з представниками експертної групи, підтвердили обізнаність з існуючими в закладі Правилами прийому до аспірантури.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

На основі аналізу Правил прийому до аспірантури https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2016/335/pravya_pryyomu_do_aspirantury_2020new.pdf експертна група констатує, що зарахування здійснюється на основі конкурсного балу вступника, що формується шляхом додавання балів за результатами вступних випробувань зі спеціальності та іноземної мови (за вибором - англійської, німецької або французької) в обсязі, який відповідає рівню В2 (вступник, який підтвердив свій рівень знання іноземної мови дійсним сертифікатом, що визначені ЗВО у Правилах прийому, прирівнюються до результатів вступного іспиту з іноземної мови з найвищим балом). Вступні іспити проводяться на основі програм вступних випробувань, які оприлюднюються на веб-сайті Університету. Зокрема, на сайті ЗВО оприлюднені програма вступного випробування з іноземної мови https://lpnu.ua/sites/default/files/book/2016/2637/programa_vstupu_v_aspiranturu_1.pdf; програма вступного іспиту зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» https://lpnu.ua/sites/default/files/book/2016/2635/076_pidpryyemnyctvo_torgivlya_ta_birzhova_diyalnist.pdf. Іспит зі спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» враховує особливості ОНП, що відображається у

завданнях екзаменаційних білетів. При однаковому конкурсному балі вищу позицію у рейтинговому списку посідає вступник, який має: вищий середній бал додатка до диплома, більшу кількість : наукових статей за обраною спеціальністю у виданнях, що включені до наукометричних баз даних Web of Science та/або Scopus (або Index Copernicus для соціо-гуманітарних наук), у наукових періодичних виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, у наукових фахових виданнях України за обраною спеціальністю; патентів на винаходи (авторських свідоцтв про винаходи) за обраною спеціальністю; англійських матеріалів міжнародних конференцій, що індексуються наукометричними базами даних Web of Science та Scopus, за обраною спеціальністю; тез доповідей за обраною спеціальністю на міжнародних конференціях. Це свідчить про те, що Правила прийому враховують особливості ОНП та сприяють залученню до навчання здобувачів, які володіють іноземною мовою, мають наукові здобутки. За результатами зустрічей з фокус групами це підтверджено. В той же час експертна група зазначає, що програма вступних іспитів за спеціальністю не затверджена

ЗВО
https://lpnu.ua/sites/default/files/book/2016/2635/076_pidpryemnyctvo_torgivlya_ta_birzhova_diyalnist.pdf, а програма вступного випробовування з іноземної мови датована 2016 роком і належним чином не затверджена (відсутні печатка та підпис) https://lpnu.ua/sites/default/files/book/2016/2637/programa_vstupu_v_aspiranturu_1.pdf

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Шляхом вивчення звіту самоаналізу та у спілкуванні зі здобувачами було встановлено, що визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регламентується : Положенням про академічну мобільність студентів, аспірантів, докторантів, науково-педагогічних та наукових працівників у Національному університеті «Львівська політехніка» https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2019/12214/svo_02.03_polozhennya_pro_akademichnu_mobilnist.pdf; Положенням про організацію освітнього процесу в національному університеті «Львівська політехніка» https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2019/12214/svo_02.01_polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu.pdf). Під час співбесіди зі здобувачами ОНП було з'ясовано, що вони поінформовані щодо процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, але застосування цієї практики за даною ОНП ще не було. Разом з тим, експертна група відзначає, що здобувачі даної ОНП зацікавлені в програмах обміну, академічної мобільності, участі в міжнародних проектах та грантах, надають відповідні заявки за грантовими пропозиціями, але досвіду їх отримання на даний момент ще немає.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Порядком визнання у Національному університеті «Львівська політехніка» результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті <https://lpnu.ua/poryadok-vyznannya-u-nacionalnomu-universyteti-lvivska-politehnika-rezultativ-navchannya-zdobutyh-u>, який оприлюднений на сайті НУ «ЛП» та знаходиться у вільному доступі. В результаті зустрічей з фокус групами експертна група засвідчила обізнаність здобувачів та НПП щодо механізму визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Проте за цією ОНП окреслений механізм ще не застосовувався на практиці.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

1. Правила прийому на навчання за ОНП є чіткими, зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, оприлюднені на офіційному сайті НУ «ЛП» 2. Правила прийому враховують особливості самої ОНП. 3. Механізм визнання результатів навчання здобувачів, отриманих в інших ЗВО регламентується нормативними актами НУ «ЛП», які розміщені на офіційному сайті ЗВО та є доступними для всіх учасників освітнього процесу. 4. Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регламентуються нормативними документами НУ «ЛП», оприлюднені у вільному доступі на сайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

1. Рекомендуємо оновити програми вступних іспитів до аспірантури та затвердити їх належним чином. 2. Розширити можливості НУ «ЛП» щодо участі здобувачів даної ОНП в програмах міжнародної академічної мобільності, зокрема, за змістом дисертаційних робіт.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» в НУ «ЛП» має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 3.1 та 3.2. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 3.3 та 3.4, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОНП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 3 з невеликими, що не є суттєвими.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Здійснення підготовки здобувачів третього (доктор філософії) рівня вищої освіти за ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» відбувається за денною та заочною формами навчання, що регламентується СВО ЛП 02.02. «Положення про організування освітнього процесу для аспірантів та осіб, що здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою» (https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2019/12214/svo_02.02_polozhennya_pro_organizuvannya_osvitnogo_procesu_v_aspiranturi.pdf). ЕГ зазначає, що контактні години освітнього процесу побудовані у формі лекцій, семінарів та практичних занять в інтерактивному форматі. За результатами аналізу ЕГ додатків до відомостей про самооцінювання (табл.1, табл.3), робочих програм навчальних дисциплін, а також під час співбесіди із групою забезпечення та здобувачами, підтверджено, що вивчення освітніх компонентів ОНП здійснюється із застосуванням різних методів навчання таких, як: тести, кейси, ситуаційні вправи, індивідуальні завдання, наукові дискусії, наукові виступи тощо. В процесі проведення експертизи встановлено, що освітній процес у НУ «Львівська політехніка» базується на системному підході, форми, методи навчання і викладання (навчальні заняття, самостійна робота, наукові семінари, контрольні заходи, педагогічна практика тощо) сприяють досягненню заявлених в ОНП цілей та програмних результатів навчання. Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти, представниками студентського самоврядування, представниками Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених ІСТР НУ «Львівська політехніка», Ради молодих вчених з'ясовано, що освітній процес відповідає їх інтересам та потребам, а вони є його активними учасниками. ЕГ констатує, що у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії є можливість вільного вибору методів дослідження, наукових фахових видань, в яких можуть публікуватися результати їх наукових досліджень тощо. Викладання та навчання у ЗВО здійснюється на основі студентоцентрованого підходу та відповідають принципам академічної свободи. Цей факт підтверджують і результати опитування здобувачів вищої освіти.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

В процесі експертизи та під час зустрічі ЕГ зі здобувачами вищої освіти за ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» підтверджено той факт, що учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація стосовно цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Здобувачі за ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» мають можливість детально ознайомитися зі структурою ОП, переліком освітніх компонентів та організацією освітнього процесу на сайті університету у Положенні про організацію освітнього процесу в НУ «Львівська політехніка» (https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2019/12214/svo_02.01_polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu.pdf). ЕГ засвідчує, що на сайті НУ «Львівська політехніка» розміщені навчально-методичні матеріали дисциплін, які формують освітні компетентності за ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (<https://lpnu.ua/education/majors/DDPGS/9.076.00.00/51/2019/ua/full> та <http://vns.lpnu.ua/login/index.php>). Детальний аналіз структури робочих програм дозволяє стверджувати, що НУ «Львівська політехніка» при підготовці здобувачів третього (доктор філософії) рівня вищої освіти застосує компетентнісний підхід стосовно надання інформації про зміст дисципліни. В робочих програмах чітко ідентифіковано в розрізі тем інформацію щодо результатів навчання, методів, способів демонстрування результатів навчання, критеріїв, форм поточного, підсумкового контролю та оцінювання. В процесі експертизи встановлено, що критерії оцінювання здобувачів відповідають вимогам Положення про організацію освітнього процесу в НУ «Львівська політехніка» (https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2019/12214/svo_02.01_polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu.pdf). Під час зустрічі з групою забезпечення ОНП, ЕГ мала можливість пересвідчитися, що викладачами здійснюється

систематична робота щодо удосконалення робочих програм за навчальними дисциплінами, що формують освітні компоненти ОНП. Здобувачі вищої освіти також підтвердили, що їм систематично надається інформація стосовно графіка освітнього процесу, критеріїв оцінювання у межах освітніх компонентів, організації наукової діяльності.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

В процесі експертизи ЕГ підтверджує той факт, що поєднання навчального процесу з науковою діяльністю здобувачів вищої освіти в НУ «Львівська політехніка» організовано на належному рівні. Про це свідчить їх активна участь у науково-дослідній тематиці кафедри, яка є дотичною тематиці їх дисертаційних робіт. Так, впродовж 2015-2019рр. на кафедрі ПЕЕТ відбувалися розробки за темами: «Трансфер, дифузія і комерціалізація інновацій у сфері збереження довкілля та відтворення природних ресурсів» (0115U000451); «Розвиток форм торговельного підприємництва та інструментів експертизи безпечності та якості товарів» (0115U000452). На 2020-2024 рр. кафедрою заплановано виконання науково-дослідної тематики «Модельовання конкурентного підприємництва в системі положень концепції сталого розвитку» (0120U100398) (<https://lpnu.ua/peet/naukova-diyalnist-kafedry>). Аспіранти беруть активну участь у міжнародних, всеукраїнських науково-практичних конференціях, інтернет-конференціях, міжнародних форумах, а також публікують статті у наукових фахових виданнях та у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз даних. Детальна інформація про участь здобувачів вищої освіти в науково-практичних конференціях та публікації результатів їх наукових досліджень була надана ЕГ на додатковий запит. Також інформація стосовно участі здобувачів у науково-дослідній тематиці та стосовно апробації їх наукових досліджень підтверджена в процесі інтерв'ювання (День 1, Зустріч 4). Під час зустрічей з гарантом ОНП, проректором з наукової роботи, здобувачами вищої освіти, науковими керівниками, керівником відділу аспірантури і докторантури підтверджено інформацію про оптимальне поєднання навчання та науково-дослідної роботи під час реалізації ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» в НУ «Львівська політехніка».

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

ЕГ констатує, що у НУ «Львівська політехніка» здійснюється систематичний контроль за процесом вдосконалення ОНП та оновлення науково-педагогічними працівниками лекційних матеріалів, методичних видань, матеріалів, які надаються здобувачам через Інтернет-мережу. Групою забезпечення здійснюється оновлення ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» з урахуванням рекомендацій всіх зацікавлених сторін, змін в системі нормативного регулювання, зарубіжного досвіду, наукових досягнень та сучасних практик у сферах підприємництва, торгівлі, біржової діяльності. При цьому вона послуговується СВО 01.01 «Положення про формування, затвердження та оновлення освітніх програм» (https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2019/12214/cvo_01.01_polozhennya_pro_formuvannya_zatverdzhennya_ta_01.01_povlennya_osvitnih_program.pdf). В процесі експертизи встановлено, що група забезпечення, НПП кафедри, науковий керівник регулярно здійснюють наукову діяльність, а результати, отримані в процесі наукових досліджень достатньо оприлюднені в статтях, монографіях, дисертаційних роботах, а також проходять апробацію та впроваджуються в освітній процес підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у НУ «Львівська політехніка». Викладачі регулярно оновлюють зміст освіти за результатами підвищення кваліфікації. ЕГ констатує, що зарубіжний досвід впроваджується в освітній процес шляхом вдосконалення лекційного (теоретичного) матеріалу та апробації інноваційних методів, методик. На розгляд ЕГ надано протоколи засідання кафедри, де задокументовано обговорення пропозицій щодо вдосконалення структури та змісту ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Під час експертизи встановлено, що у НУ «Львівська політехніка» функціонує відділ міжнародних зв'язків, який координує свою діяльність з відділом аспірантури і докторантури. Міжнародна академічна мобільність у ЗВО здійснюється на засадах «Положення про академічну мобільність студентів, аспірантів, докторантів, науково-педагогічних та наукових працівників»; «Про приймання іноземців та іноземних делегацій» тощо. ЕГ констатує, що в процесі формування освітніх компонентів ОНП враховано зарубіжний досвід аналогічних ОНП. Кафедра підприємництва та екологічної експертизи товарів має досвід міжнародної співпраці в рамках укладених угод з Варшавською школою управління, Інститутом розвитку села та сільського господарства Академії наук Польщі, Міжнародним інститутом SEAM при Університеті Св. Томи. Викладачі беруть участь в міжнародних наукових конференціях, програмах міжнародного стажування в іноземних компаніях, зокрема BN-Group Polska Sp. z o.o. Під час проведення зустрічі № 7, представник відділу міжнародних зв'язків – Гоц Н.Є. зазначила, що у НУ «Львівська політехніка» застосовується комплексний підхід до організації міжнародної проектної діяльності. Відповідно, здобувачі ОНП можуть залучатися до розроблення кошторисів, проведення фінансово-економічних розрахунків відповідних міжнародних проектів. Разом із тим, здобувачі третього (доктор філософії) рівня вищої освіти за ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» не проявляють особистої активності в цьому напрямі. Аспіранти

беруть активну участь у міжнародних конференціях, публікують статті в періодичних наукових виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених в ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» цілей та програмних результатів навчання. 2. Навчання та викладання за ОНП здійснюється на засадах студентоцентрованого підходу, академічної свободи та мобільності. 3. Робочі програми навчальних дисциплін регулярно оновлюються з урахуванням сучасних практик галузей підприємництва, торгівлі, біржової діяльності, а також результатів наукових досліджень. 4. Здобувачі за ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» залучаються до виконання держбюджетних прикладних досліджень, госпдоговірних науково-дослідних робіт.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: Спостерігається недостатня активність з боку добувачів третього (доктор філософії) рівня вищої освіти за ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» в напрямі міжнародної мобільності. Здобувачі беруть участь у міжнародних конференціях та симпозіумах, проте не користуються можливостями отримання грантів та стажування в іноземних ЗВО. Рекомендації: Активізувати роботу в ЗВО щодо участі здобувачів вищої освіти в програмах зовнішньої академічної мобільності та участі в міжнародних проектах. Залучати до освітнього процесу закордонних лекторів.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» має значний рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями 4.1-4.4. Визначені слабкі сторони за під критерієм 4.5 не впливають на програмні результати навчання. ОНП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 4 з недоліками, що не є істотними.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Порядок проведення контрольних заходів регулюється : Положенням про організацію та проведення поточного і семестрового контролю результатів навчання студентів <https://lpnu.ua/polozhennya-pro-organizaciyu-ta-provedennya-potochnogo-i-semestrovogo-kontrolyu-rezultativ>; Положенням про рейтингове оцінювання досягнень студентів <https://lpnu.ua/polozhennya-pro-reytingove-ocinyuvannya-dosyagnen-studentiv>; Положенням про оцінювання рівня залишкових знань студентів з навчальних дисциплін у формі контрольних чи комплексних контрольних робіт <https://lpnu.ua/polozhennya-pro-ocinyuvannya-rivnya-zalyshkovyh-znan-studentiv>; Положенням про організацію контролю якості освітнього процесу та підготовки фахівців Національного університету «Львівська політехніка» <https://lpnu.ua/polozhennya-pro-organizaciyu-kontrolyu-yakosti-osvitnogo-procesu>; Положенням про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в університеті поза аспірантурою <https://lpnu.ua/polozhennya-pro-poryadok-pidgotovky-zdobuvachiv-vyshchoyi-osvity-stupenya-doktora-filosofiyi-v>; Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Львівська політехніка» <https://lpnu.ua/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu>. Для оцінювання знань здобувачів використовуються: вхідний, поточний, семестровий контроль результатів навчання та діагностику набуття компетентностей. У процесі інтерв'ювання здобувачів було встановлено, що на першому занятті з предмету, що вивчається, викладачем пояснюється система оцінювання, а також вона оприлюднена на Віртуальному навчальному середовищі Львівської політехніки, до якого має доступ кожен здобувач вищої освіти за ОНП «ПТБД» в робочих програмах навчальних дисциплін та силабусах <https://lpnu.ua/education/majors/DDPGS/9.076.00/51/2016/ua/part>. Разом з тим експертна

група зазначає, що потребує узгодження тематика лекційних занять РНП та силлабусів (наприклад з ОК Аналітичні та чисельні методи досліджень), а також більш чітко окреслення критеріїв та методів оцінювання (наприклад ОК Аналітичні та чисельні методи досліджень <https://lpnu.ua/education/majors/subject/DDPGS/9.076.00/51/2016/ua/part/2/7292>). Однією з форм контрольних заходів є щорічна атестації здобувачів, де аспіранти звітують про свої наукові здобутки. Експертна група відзначає, що в цілому форми контролю є різноманітними, поєднані досить логічно, дозволяють встановити рівень сформованості компетентностей здобувачів та перевірити досягнення програмних результатів навчання. Виконання лабораторних робіт за даною ОНП не передбачено навчальним планом (в звіті про самооцінювання зроблена технічна помилка).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

За умов відсутності стандарту вищої освіти для здобувачів третього рівня для спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність форми атестації регламентуються Освітньо-науковою програмою “ Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”, що розроблено в ЗВО <https://lpnu.ua/sites/default/files/book/2018/9202/onp-076.pdf>; https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2019/13490/onp_phd_076_2020.pdf

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На сайті ЗВО є у вільному доступі наступні документи, для ознайомлення з правилами проведення контрольних заходів, їх формами: Положення про організацію та проведення поточного і семестрового контролю результатів навчання студентів <https://lpnu.ua/polozhennya-pro-organizaciyu-ta-provedennya-potochnogo-i-semestrovogo-kontrolyu-rezultativ>; Положення про рейтингове оцінювання досягнень студентів <https://lpnu.ua/polozhennya-pro-reytingove-ocinyuvannya-dosyagnen-studentiv>; Положення про оцінювання рівня залишкових знань студентів з навчальних дисциплін у формі контрольних чи комплексних контрольних робіт <https://lpnu.ua/polozhennya-pro-ocinyuvannya-rivnya-zalyshkovykh-znan-studentiv>; Положення про організацію контролю якості освітнього процесу та підготовки фахівців Національного університету «Львівська політехніка» <https://lpnu.ua/polozhennya-pro-organizaciyu-kontrolyu-yakosti-osvitnogo-procesu>; Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в університеті поза аспірантурою <https://lpnu.ua/polozhennya-pro-poryadok-pidgotovky-zdobuvachiv-vyshchoyi-osvity-stupenya-doktora-filosofiyi-v>; Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Львівська політехніка» <https://lpnu.ua/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu>. Під час зустрічі зі здобувачами експертною групою було встановлено, що в ЗВО діють правила проведення контрольних заходів, вони є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема, одним із правил запобігання та врегулювання конфлікту інтересів є те, що іспити або заліки приймаються групою викладачів (лектор, викладач практичних занять, зав. кафедри, гарант). У процесі інтерв'ювання здобувачів було встановлено, що вони знають про порядок перескладання, або оскарження результатів контрольних заходів, проте вони ще не користувались таким правом, оскільки не виникало такої потреби.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В ЗВО діє Положення про академічну доброчесність <https://lpnu.ua/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist> та Положення про Кодекс корпоративної культури Національного університету «Львівська політехніка» <https://lpnu.ua/polozhennya-pro-kodeks-korporativnoyi-kultury-nacionalnogo-universytetu-lvivska-politehnika>. В своїй діяльності НУ «ЛП» керується Регламентом перевірки на академічний плагіат кваліфікаційних робіт студентів, рукописів дисертацій та монографій, рукописів статей, поданих до публікування у періодичних наукових виданнях, в університеті <https://lpnu.ua/reglament-perevirky-na-akademichnuu-plagiat> та Порядком перевірки в університеті факту опублікування монографій, навчальних посібників, статей здобувачів вчених звань і наукових ступенів доктора та кандидата наук, а також статусів видань, в яких опубліковані ці статті <https://lpnu.ua/poryadok-perevirky-faktu-opublikuvannya-monografiy-navchalnyh-posibnykiv-statey>. Заклад популяризує принципи академічної доброчесності серед здобувачів та науково-педагогічних працівників. Усіх здобувачів, після зарахування на навчання ознайомлюють із Положенням про академічну доброчесність та Кодексом корпоративної культури. Під час зустрічей з фокус групами було встановлено обов'язковість перевірки всіх наукових робіт здобувачів на академічний плагіат та наданий результат такої перевірки дисертаційної роботи здобувача даної ОНП (Р.Р.Русин-Гриник). Шляхом інтерв'ювання НПП та здобувачів було встановлено, що в освітньому середовищі панує атмосфера доброчесності,

яка формується серед здобувачів шляхом роз'яснення важливості принципів академічної етики. У співбесіді здобувачі засвідчили відсутність у ЗВО випадків недоброчесності, порушення норм академічної етики.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

1. Форми та критерії оцінювання знаходяться у публічному доступі, дозволяють об'єктивно встановити досягнення здобувачами результатів навчання. 2. В ЗВО розроблено та впроваджено систему з виявлення та запобігання конфліктних ситуацій, оскарження результатів контрольних заходів, які оприлюднені у вільному доступі на сайті ЗВО. 3. В НУ «ЛП» діє Положенням про академічну доброчесність та Кодекс корпоративної культури, що визначають політику дотримання академічної доброчесності. Наукові роботи здобувачів, у т.ч. дисертаційні дослідження проходять обов'язкову перевірку на наявність плагіату. В ЗВО панує нульова толерантність до плагіату та академічної недоброчесності. 4. Публічність та доступність інформації дозволяє забезпечити відповідний рівень поінформованості всіх стейкхолдерів .

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

1. Потребує узгодження тематика лекційних занять РНП та силабусів. 2. Необхідно більш чітко сформулювати критерії та методи оцінювання

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» в НУ «ЛП» має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 5.3 та 5.4. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 5.1, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОНП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 5 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

В ході проведення експертизи ОНП було надано додаткові матеріали щодо викладачів кафедри, задіяних в підготовці здобувачів за даною ОНП для доповнення інформації за таблицею 2 http://iept.lpnu.ua/images/peet/info_t_peet.pdf. Після аналізу наданої інформації експертна група констатує. З кафедри лише 2 викладача задіяні в підготовці здобувачів за ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», академічна та/або професійна кваліфікація яких відповідає ОК, які вони викладають, і є активними дослідниками за цим напрямом. Окрім них до освітнього процесу за ОНП залучені НПП інших кафедр, які забезпечують загальноуніверситетські ОК, зокрема, Чухрай Н.І. (ОК Академічне підприємництво) – д.е.н., проф., Мукан Н.В. (ОК Професійна педагогіка) – д.пед.н., проф.; Петрушенко В.Л. (ОК Філософія і методологія науки) – д.ф.н., проф., Білушак Г.І. (ОК Аналітичні та чисельні методи досліджень) – к.фіз-мат.н., доц.; Дмитрук В.А. (ОК Іноземна мова для академічних цілей) – к.т.н., доцент кафедри іноземних мов. Підсумовуючи експертна група зазначає, викладачі, задіяні в освітньому процесі підготовки здобувачів за даною ОНП, загалом відповідають вимогам академічної та/або професійної кваліфікації. Разом з тим, експертна група зазначає, що Петрушенко В.Л. (ОК Філософія і методологія науки) – за наданою інформацією за останні 5 років має лише 1 публікацію у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України за ОК; Білушак Г.І. (ОК Аналітичні та чисельні методи досліджень) – має публікації, які дотично стосуються ОК. Дмитрук В.А. (ОК Іноземна мова для академічних цілей) відсутня належна кількість наукових публікацій за ОК, а відомості про підвищення кваліфікації подані не коректно, не зрозуміло за якою тематикою вони здійснювались.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників здійснюється відповідно до Положення про конкурсний відбір претендентів на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників у НУЛП https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2018/9710/7_pro_konkurs_.pdf, що розміщений на офіційному сайті ЗВО. Оголошення про проведення конкурсу, терміни й умови його проведення публікуються на офіційному сайті університету. Основною вимогою до кандидатів є наявність відповідного ступеня вищої освіти та професійно-кваліфікаційні якості, стаж науково-педагогічної роботи; наявність підручників, посібників, монографій; статей у фахових виданнях України та інших держав, що індексуються у Scopus/WOS; патентів; електронного НМК з дисципліни; участь у виконанні науково-дослідної роботи або гранту; проходження підвищення кваліфікації та стажування, зокрема, за кордоном протягом останніх 5 років. Вимоги до НПП, які залучені до освітнього процесу за ОНП «ПТБД» регламентовано Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності. Відбір кандидатур на заміщення посад професорів, доцентів, старших викладачів, викладачів, асистентів проводиться на засіданнях відповідних кафедр. При прийнятті на роботу після успішного проходження конкурсного відбору з претендентом укладають строковий трудовий договір на термін не менше 3 років, що мінімізує плинність кадрів.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

До організації та реалізації освітнього процесу ОНП роботодавці залучаються не регулярно, шляхом: участі у науково-практичних конференціях, круглих столах, засіданнях кафедри; обговорення ОНП, робочих програм дисциплін; тощо. Співпраця з роботодавцями організується у відповідності до угод (Львівська філія Страхової групи «ТАС»; ТОВ Консалтингова компанія «ВІАДУК»; Tech StartUp School). Керівники компанії «ТАС» і «ВІАДУК» проводили тренінги як в аудиторіях Львівської політехніки так і на власних територіях. Завдяки зусиллям представників кампанії Tech StartUp School відбулися зустрічі аспірантів Русина-Гриника Р.Р. і Мацук В.М. та іноземних фахівців, задіяних у проєктах Tech StartUp School.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

До різних видів аудиторних занять - відкритих лекцій, тренінгів, тощо - залучаються роботодавці, професіонали-практики, експерти галузі на волонтерських засадах (наприклад, організовано гостьові майстер-класи представниками різних кампаній (Львівська філія ПАТ «Укресімбанк», ТОВ «Консалтингова компанія «Віадук», Львівська філія «Страхова група «ТАС»; Стапан Стасишин - Senior manager, corporate reporting at Morgan Stanley). У ЗВО є досвід запрошення професорів (відповідно до Положення про порядок приймання та працевлаштування в Національному університеті «Львівська політехніка» «Візит професорів» («Visiting Professor»)) <https://lpnu.ua/polozhennya-pro-poryadok-fryumannya-ta-pracevlashtuvannya-v-nacionalnomu-universyteti-lvivska>), зокрема, протягом 2016-2019 рр. курс лекцій було прочитано американським професором Дж.Ф. Конбере (Знання інструментарію ZFC та теоретичних і прикладних положень його використання під час оптимізації організаційного розвитку підприємницьких структур. Сутність інструментарію ZFC та його ролі під час організування підприємницької діяльності). Проте, ці позитивні практики з залучення до навчального процесу даної ОНП роботодавців, професіоналів, експертів галузі мають не системний, епізодичний характер.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В НУ «ЛП» існує система професійного розвитку викладачів, що регламентується: Положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників у Національному університеті «Львівська політехніка» <https://lpnu.ua/polozhennya-pro-pidvyshchennya-kvalifikaciyi-naukovo-pedagogichnyh-pracivnykiv>; Положенням про почесного доктора і почесного професора Національного університету «Львівська політехніка» <https://lpnu.ua/svo-lp-0403-polozhennya-pro-pochesnogo-doktora-i-profesora>; Положенням про нагородження відзнаками Національного університету «Львівська політехніка» <https://lpnu.ua/svo-lp-0404-polozhennya-pro-nagorodzhennya-vidznakamy-nacionalnogo-universytetu-lvivska-politehnika>; Положенням про щорічний конкурс «Найкращий молодий вчений року» Національного університету «Львівська політехніка» <https://lpnu.ua/shchorichnyy-konkurs-naykrashchyumoloduyu-vchenuyu-roku>; Положенням про рейтингування кафедр Національного університету «Львівська політехніка» <https://lpnu.ua/svo-lp-0409-polozhennya-pro-reytinguvannya-kafedr>; Положенням про оцінювання роботи науково-педагогічних працівників кафедри та визначення їхніх рейтингів https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2018/9721/5_pro_ocynuvannya_roboty_naukovo-pedagogichnyh_pracivnykiv_kafedry_ta_vyznachennya_yihnih_reytingiv_2015.pdf та наказом ректора Національного університету «Львівська політехніка» Про моніторинг публікаційної активності штатних працівників, докторантів та аспірантів Національного університету «Львівська політехніка» https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2017/7629/40-2-10_vid_25.10.20171.pdf. НУ «ЛП» сприяє професійному зростанню НПП через власні програми, зокрема, "Розвиток професійно-педагогічної компетентності викладача

закладу вищої освіти" обсягом 5 кредитів ЄКТС (перелік програмних результатів навчання: сучасні аспекти розвитку педагогіки 21 ст (1 кр.); інформаційні комп'ютерні педагогічні технології в освіті (1 кр.); методичні особливості викладання дисциплін у закладі вищої освіти (1 кр.); психолого-педагогічні основи діяльності викладача закладу вищої освіти (1 кр.); юридично-правові аспекти педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти (1 кр.); а також шляхом співпраці з іншими організаціями (співпраця унормована наступними договорами з установами-партнерами, спільно з якими Національний університет "Львівська політехніка" реалізує систему професійного розвитку науково-педагогічних працівників https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2016/1616/perelik_diyuchyh_dogovoriv_dlya_prohodzhennya_stazhuvannya_1.pdf). При зустрічах з фокус-групами було з'ясовано, що означена система є ефективною, відкритою та прозорою, основною метою якої є професійний розвиток НПП.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В НУ «ЛП» створена система стимулювання розвитку викладацької майстерності. Розроблена система мотивації включає комплекс матеріальних і моральних стимулів, соціальних гарантій, заходів, спрямованих на забезпечення професійного кар'єрного зростання співробітників, підвищення їхнього статусу, запровадження мотиваційних принципів до індивідуальних контрактів. Преміювання та матеріальна допомога науково-педагогічним працівникам здійснюється згідно Положення про матеріальне заохочення науково-педагогічних, педагогічних, наукових та інженерно-технічних працівників і докторантів Національного університету «Львівська політехніка» https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2018/7903/polozhennya_568-1-10_vid_21.10.2019-.pdf. Нематеріальне заохочення викладацької майстерності проводиться відповідно до «Положення про нагородження відзнаками Національного університету «Львівська політехніка», яке регламентує процедуру представлення та проведення нагородження відзнаками Національного університету «Львівська політехніка» за досягнення у науковій, педагогічній та громадській роботі, сумлінну працю. При застосуванні заходів заохочення забезпечується поєднання матеріального та морального стимулювання. Працівникам, які успішно і сумлінно виконують свої трудові обов'язки, надаються у першу чергу пільги у сфері соціально-культурного обслуговування, надається перевага при кар'єрному зростанні. За особливі трудові заслуги працівники заохочуються державними нагородами, державними преміями, знаками, грамотами, іншими видами морального і матеріального заохочення. Обмін досягненнями в педагогічній діяльності відбувається завдяки відкритим лекціям, симпозіумам, майстер класам, конференціям, участю у програмах педагогічної майстерності, грантової підтримки, науково-практичним семінарам.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми. 2. До організації та реалізації освітнього процесу ОНП залучаються роботодавці, експерти галузі до окремих форм аудиторних занять (відкриті лекції, тренінги, майстер-класи, ворк-шопи тощо) на волонтерських засадах. 3. НУ «ЛП» сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми та у співпраці з іншими організаціями. 4. ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності як матеріальними так і нематеріальними формами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

1. Забезпечити належну публікаційну активність НПП, задіяних на ОНП та відповідність науково-дослідницьких розробок ОК. 2. Організувати співпрацю з роботодавцями, експертами галузі на регулярній системній основі.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» в НУ «ЛП» має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.2,6.5,6.6. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 6.1,6.3,6.4, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОНП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 6 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час акредитаційної експертизи, було здійснено огляд матеріало-технічної бази (День 2, 11.00-12.00). Він проводився експертом на виїзді а також паралельно транслявався експертній групі. Було оглянуто: 1. Кафедру, та наявне на ній методичне забезпечення. 2. Навчальні аудиторії, котрі є в належному для навчання стані, залучаються до освітнього процесу на даній ОП, та обладнаними комп'ютером та проектором. 3. Спеціалізовані аудиторії, а саме продемонстровано спеціалізований кабінет для вивчення іноземної мови, обладнане приміщення в якому аспіранти мають можливість проводити презентацію свого дослідження, проходити проміжну атестацію, проводити захист тощо. Слід додати що діє функціональний сайт Науково-технічної бібліотеки (<http://library.lp.edu.ua/>). Там аспіранти під час карантину мають доступ до баз даних Scopus та WoS, та до інших послуг, наприклад: інформаційний супровід дослідження; індивідуальна консультація; сформувані персональний покажчик; визначити УДК; електронна доставка документів тощо. Також є можливість працювати з бібліографічними менеджерами Mendeley (Elsevier) та EndNote Online.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час акредитаційної експертизи, а саме відвідування експертом ЗВО (день 2), фактів утрудненого доступу викладачів та здобувачів до аудиторій та кафедри виявлено не було, за винятком необхідних карантинних обмежень. Також є вільний доступ до бібліотеки та її сайту, <http://library.lp.edu.ua/> та баз даних Scopus та WoS, що було зазначено на зустрічі зі здобувачами (День 1 14.00-14.40).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час огляду матеріало-технічної бази, (День 2, 11.00-12.00), ЕГ пересвідчилася в належному стані приміщень, а також те що вони є безпечними для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти. Варто відзначити наявність скверів біля будівель університету котрі оснащені місцями для сидіння та проведення часу, можливістю спілкуватись з іншими здобувачами, а також факт вільного доступу до них, що сприяє відчуттю належності до спільноти даного ЗВО та проведенню різних івентів. Слід додати, що під час зустрічі з представниками студентського самоврядування та Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених (День 1, 15.00-15.40), було задекларовано факти сприяння задоволенню інтересів здобувачів, а також можливості участі здобувачів у цих організаціях, та реалізації через них своїх ідей та проектів. З недоліків слід зазначити відсутність в показаних аудиторіях вогнегасників, а також неповноцінний склад аптечки котра була представлена експертній групі.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Основним видом підтримки здобувачів на даній ОНП є гарант. Під час спілкування з ним, було виявлено його зацікавленість у допомозі здобувачам. Також гарант є завідувачем кафедри, що сприяє взаємодію на високому рівні зі своїми здобувачами шляхом безперервного спілкування з ними. Даний факт було підтверджено на зустрічі зі здобувачами (День 1, 14.00-14.40). Також під час присутності експерта в ЗВО, було помічено що здобувачі мають змогу вільно відвідувати кафедру та спілкуватись з її складом. Реалізація інформаційної підтримки здійснюється шляхом наповнення сайту університету необхідними документами, актуальними новинами. Кафедра інформує своїх здобувачів про освітні та позаосвітні питання через безпосередній контакт них з науковим керівником та лаборантом. Адміністративна підтримка реалізується можливістю вільного доступу до відділу аспірантури та докторантури а також до директора інституту. Фактів відсутності доступу або сприяння здобувачам виявлено не було. Слід зазначити, що в ЗВО діє Міжнародний центр професійного партнерства «Інтеграція» (<https://lpnu.ua/integration>), на базі якого функціонує Консультаційно-координаційна служба «Клініка здоров'я громади Львівської політехніки», котра відповідає за соціальну роботу в сфері збереження ментального здоров'я. Випадків звернень від здобувачів до даної служби не було.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час огляду матеріало-технічної бази (День 2, 11.00-12.00), експертна група пересвідчилася в наявності спеціально обладнаних входів на територію та приміщення ЗВО. Також в приміщенні обладнано спеціальні санвузли для осіб з особливими проблемами. Недоліком є відсутність ліфту, та обладнання сходових кліток для доступу на інші поверхи крім першого, проте гарант засвідчив можливість формування розкладу занять для таких осіб на першому поверсі. Слід відзначити наявність в ЗВО служби доступності до можливостей навчання «Без обмежень» (<https://lpnu.ua/nolimits>), котра реалізовує супровід осіб з особливими потребами. Здобувач 3-го року навчання, Мацук В.М. є мамою. Під час спілкування з нею, фактів порушення права на освіту та відсутність умов для її отримання не було почуто.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій передбачені в Положенні про академічну доброчесність (https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2019/13631/178-10_vid_08.09.2017-2-9.pdf), та Правил внутрішнього розпорядку (https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2016/2068/27_pravylo_vnutrishnogo_rozporядku_-312-328.pdf). Під час аналізу даних документів, ЕГ виявила недостатньо формалізований процес розгляду повідомлень про сексуальні домагання. Під час спілкування зі здобувачами (День 1, 14.00-14.40), обізнаність здобувачів про процедури вирішення конфліктних ситуацій не була підтверджена. Це було пояснено тим, що під час реалізації ОНП випадків виникнення конфліктних ситуацій не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

1. Якісне матеріальне наповнення аудиторного фонду; 2. Доступ до баз даних та наявність сайту бібліотеки і широкий спектр послуг; 3. Консультаційно-координаційна служба «Клініка здоров'я громади Львівської політехніки»; 4. Служба доступності до можливостей навчання «Без обмежень».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

З недоліків слід зазначити: 1. Відсутність в показаних аудиторіях вогнегасників, а також неповноцінний склад аптечки котра була представлена експертній групі; 2. Недостатньо формалізований процес розгляду повідомлень про сексуальні домагання. Рекомендується чіткіше пропрацювати формалізований аспект вирішення конфліктних ситуацій, де було б уточнено їх види та механізми їх врегулювання. Посилити контроль за складом аптечок та наявністю вогнегасників.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» в НУ «ЛП» в загальному узгоджена з підкритеріями 7.1, 7.2, 7.4, 7.5. Недоліки за підкритеріями 7.1 (відсутність вогнегасників та неповний склад аптечок) та 7.6 (Недостатньо формалізований процес розгляду повідомлень про сексуальні домагання) на момент акредитаційної експертизи не вплинули на якість надання освітніх послуг здобувачам, а також їх усунення не займе багато часу та не вплине на погіршення якості в майбутньому. Це дозволяє встановити рівень відповідності В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП регламентується Положенням про формування, затвердження та оновлення освітніх програм (https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2018/10336/cvo_01.01_polozhennya_pro_formuvannya_zatverdzhennya_ta_overnennya_osvitnih_program.pdf). Дане положення є достатньо чітким, містить актуальну інформацію, а також затверджений бланк ОП, що не суперечить Листу МОН № 1/9-239 від 28.04.2017 року.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час зустрічі зі здобувачами (День 1, 14.00-14.40), було засвідчено факт залучення аспірантів до процесу періодичного перегляду ОП. Також про це говорить факт, що аспіранти Мацук В.М. та Русин-Гриник Р.Р. є працівниками кафедри, та входять до робочої групи, що зазначено у ОНП 2020 р. (<https://cutt.ly/tf4kKtJ>). Також вони є членами ради молодих вчених. Тому слід констатувати, що аспіранти мають різні варіанти внесення пропозицій змін до ОП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час зустрічі з роботодавцями (День 1, 17-18), експертна група поспілкувалась з: Заступник директора Інституту сталого розвитку ім. В.Чорновола – Кузь О.Н.; директором ТОВ Косалтингова компанія «Віадук» – Линда А.С.; директором Львівської філії Страхової групи «ТАС» – Бахор О.Р. Під час того спілкування, ЕГ не пересвідчилась у заціквленості Линди А.С. та Бахор О.Р. в аспірантах як дослідниках, а радше як в простих працівниках, що більше актуально для освітнього рівня бакалавр. Під час спілкування з ними було засвідчено факт запрошення їх на засідання кафедри, де обговорювалось внесення змін до ОНП. Також слід зазначити, що як роботодавець виступає ЗВО, котрий представлений в особі Кузь О.Н., котра виявила зацікавленість програмою. Також фактом залучення до перегляду та оцінки ОНП ІСТР ім. В. Чорновола є рецензія на ОНП, котра підкріплена до відомостей про самооцінку. Також зацікавленість у випускниках свідчить факт працевлаштування аспірантів на кафедрі. Проте в подальшому рекомендується збільшити коло роботодавців та співпраці з ними задля покращення ОНП, а саме залучати представників наукових колективів, інші ЗВО, НДІ.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

ОНП «076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», є новою, виникла в 2016 році, і акредитація проводиться вперше. До 2016 року дана кафедра не здійснювала підготовку аспірантів. Слід додати що в ЗВО існує Асоціація випускників університету (<https://lpnu.ua/alumni-association>). В подальшому рекомендується проводити зустрічі з майбутніми випускниками та відслідковувати їх здобутки та кар'єрний шлях.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Основні завдання та функції відділу забезпечення функціонування системи управління якістю освіти наведені за посиланням (<https://lpnu.ua/vsuya/osnovni-zavdannya-ta-funkcii-vddilu>). Також згідно звіту представника керівника із якості 2019 року (https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2016/1676/zvit_pkya_2019.pdf), в пункті 5, де об'єктами перевірки є кафедри, кафедра підприємництва та екологічної експертизи товарів не входить до числа тих, де виявлені не відповідності. Процедурно реагування на виявлені недоліки Центром забезпечення якості освіти проходить наступним чином: 1. Аналіз звіту представника керівника з якості. 2. Повідомлення завідуючого кафедри про наявні недоліки. 3. Звітування про виправлення недоліків. 4. Збір інформації до наступного звіту представника керівника із якості, котрий дає уявлення про реальну ефективність виправлення недоліків. В подальшому рекомендується додати до об'єктів перевірки освітні програми.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

В розділі «Про освітні програми» (<https://lpnu.ua/osvita/pro-osvitni-programy>), опубліковані звіти з акредитаційних експертиз таких ОП: 1. Філологія (Дата візиту 22.06.2020 р. – 24.06.2020 р.); 2. Телекомунікації та радіотехніка (Дата візиту 02.07.2020 р. – 04.07.2020 р.); 3. Архітектура та містобудування (25.06.2020 р. – 27.06.2020 р.). Дані

рекомендації на разі перебувають на стадії аналізу, і на разі неможливо проаналізувати реалізацію усунення інституційних недоліків. Слід додати що акредитація ОНП «ПТІБ» є первинною.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В академічному середовищі НУ «Львівська політехніка», на разі триває процес активного впровадження культури якості. Це було підтверджено під час зустрічі з керівництвом та менеджментом ЗВО (День 1, 10.00-10.30), де керівник Центру забезпечення якості освіти, Шуляр Р.В. розповів про юність свого центру, а також те, що на разі триває формування підрозділів котрі будуть сприяти покращенню якості. Даний факт також підтвердився під час зустрічі з із адміністративним персоналом та персоналом допоміжних (сервісних) структурних підрозділів (День 2, 12.10-12.50). На зустрічі начальник відділу забезпечення функціонування системи управління якістю освіти – Колодій І.С., зазначив що відбулась певна реорганізація структури якості, де його відділ став частиною ЦЗЯО, і на разі триває процес становлення системи в цілому.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

1. Залучення здобувачів до процесів розроблення, моніторингу та перегляду ОП. 2. Реальне працевлаштування своїх здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

1. Формалізована присутність частини стейкхолдерів зі сторони роботодавців. 2. Відсутність недоліків під час внутрішнього аудиту. Рекомендується збільшити коло роботодавців та співпраці з ними задля покращення ОНП, а саме залучати представників наукових колективів, інші ЗВО, НДІ. Додати до об'єктів перевірки в звіті представника керівника із якості освітні програми.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» в НУ «ЛП» в загальному узгоджена з підкритеріями 8.1, 8.2, 8.4, 8.6, 8.7. Недолік за підкритерієм 8.3 (Формалізована присутність частини стейкхолдерів зі сторони роботодавців), не несе вагомому характеру, так як освітньо-наукова програма має особливості за замовчуванням, і досить вузьке коло реальних роботодавців котрі справді зацікавлені в дослідниках. Також факт зацікавленості самого ЗВО у здобувачах та надання їм роботи на думку експертної групи в даному контексті є вагомий. Також недолік за підкритерієм 8.5 (Відсутність недоліків під час внутрішнього аудиту), не несе вагомому характеру, так як в ЗВО на разі відбувається процес формування культури якості, і під час нього буде покращуватись загальна якість як в ЗВО так і на ОНП. Тому вищезазначене дозволяє встановити рівень відповідності В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регламентуються наступними документами : 1. Статутом Національного університету «Львівська політехніка» (<https://lpnu.ua/statut-universytetu>); 2. Правила внутрішнього розпорядку Національного університету «Львівська політехніка» (<https://lpnu.ua/node/2455>); 3. Правилами прийому (<https://lpnu.ua/pryumatna-komisiya/pravyala-pryumu>); 4. Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Львівська політехніка» (<https://lpnu.ua/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu>); 5. Положення про організування освітнього процесу для аспірантів та осіб, що здобувають вищу освіту

ступеня доктора філософії поза аспірантурою у Національному університеті «Львівська політехніка» (<https://lpnu.ua/polozhennya-pro-organizuvannya-osvitnogo-procesu-dlya-aspirantiv-ta-osib-shcho-zdobuvayut-vyshchu>); 6. Тимчасовий порядок звітування аспірантів, осіб, що здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою та докторантів про виконання індивідуального плану наукової роботи у Національному університеті «Львівська політехніка» (https://lpnu.ua/sites/default/files/book/2017/5888/tymchasovyy_poryadok.pdf). Вищезазначені документи є доступними, чіткими та зрозумілими.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Експертна група за даними самоаналізу і в процесі співбесід на зустрічах з викладачами, адміністративним персоналом та роботодавцями встановила, що освітні програми, та її проекти висвітлюються на сайті ЗВО у розділі «Про освітні програми» (<https://lpnu.ua/osvita/pro-osvitni-programy>) На момент акредитаційної експертизи, проект ОНП 2020 року вже затверджений, проте під час спілкування з гарантом було надано інформацію що проект опубліковується разом з іншими ОНП, наведеними в переліку. Внесення пропозицій до ОНП відбувається шляхом їх подачі, через розроблений функціонал «Зауваження та пропозиції стейкхолдерів» в розділі «Каталог освітніх програм» (<https://lpnu.ua/education/majors/DDPGS/9.076.00.00/51/2020/ua/full>). Слід зазначити, що експертна група не виявила опублікованої таблиці пропозицій стейкхолдерів.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Експертна група переконалася в тому, що ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітнього рівня «доктор філософії», оприлюднені на сайті університету в розділі «Про освітні програми» (<https://lpnu.ua/osvita/pro-osvitni-programy>). Також в стовпці «Силабуси освітніх компонентів», є посилання на опубліковані опис ОП по рокам вступу, а в них лінки на силабуси, котрі відсортовані за семестрами вивчення. Отже, всі зацікавлені сторони (стейкхолдери) можуть ознайомитись зі змістом ОНП, її цілями, програмними компетентностями, ПРН та переліком освітніх компонент. Обсяг інформації про ОНП, що оприлюднена на сайті, є достатнім для інформування всіх стейкхолдерів, а також для того, щоб забезпечити можливість потенційним абітурієнтам зробити свідомий вибір щодо вступу на освітню наукову програму.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

1. Основні нормативно-правові документи, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, висвітлені на офіційному сайті ЗВО. 2. Усі учасники освітнього процесу мають необмежений доступ до інформації та ознайомлені з документами. 3. Пропозиції здобувачів і роботодавців до змісту ОНП надавались під час спільних заходів, наприклад на відкритих засіданнях наукового семінару кафедри. 4. Обсяг інформації з а ОНП, що оприлюднена на сайті, є достатнім для інформування всіх стейкхолдерів, а також для того, щоб забезпечити можливість потенційним абітурієнтам зробити свідомий вибір щодо вступу на освітню наукову програму.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

1. Відсутність таблиці пропозицій стейкхолдерів. Рекомендується опублікувати її в майбутньому для відкритого доступу.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОНП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками Критерію 9. Визначені недоліки не впливають на підсумковий рівень критерію і не є суттєвими для ОНП доктор філософії.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

В процесі аналізу матеріалів із само оцінювання, роботи в ЗВО та під час зустрічей ЕГ встановила, що всі компоненти ОНП (обов'язкові та вибіркові) відповідають науковим інтересам аспірантів спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, за якою виконуються їх дисертаційні роботи, а також є такими, що забезпечують методологічні, дослідницькі, викладацькі та мовні компетенції. Зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів, що відображається у темах їх дисертацій.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

На даній ОНП навчаються 2 здобувачів (3 та 4 року навчання; ліцензований обсяг за цією ОНП - 2 особи). Науковим керівником двох здобувачів даної ОНП є Князь С.В. - активний дослідник, який має публікації дотичні до напрямку (тематиці) дослідження здобувачів даної ОНП, що підтверджується наступними фактами. Князь С.В. - доктор економічних наук, професор, є науковим керівником двох здобувачів даної ОНП, зокрема: Мацук В.М. (тема дослідження – Формування збалансованої системи оцінювання суб'єктів підприємництва на ринку харчових продуктів) та Русин-Гриник Р.Р. (тема дослідження - Управління підприємницькими структурами на засадах забезпечення їх конкурентоспроможності). Аналіз проведений експертною групою дає підстави вважати, що Князь С.В. на час вступу до аспірантури зазначених здобувачів вже мав публікації дотичні до напрямку (тематики) досліджень аспірантів http://iept.lpnu.ua/images/peet/info_t_peet.pdf.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Під час огляду матеріало-технічної бази (День 2, 11.00-12.00), експертна група пересвідчилася про те, що ЗВО матеріально забезпечує аспірантів можливостями для виконання та апробації наукових досліджень. Аспіранти мають вільний доступ до Науково-технічної бібліотеки, також доступ до функціонального сайту (<http://library.lp.edu.ua/>), де є змога під час карантину реалізувати можливість роботи з базами даних Scopus та WoS, та отримати інші послуги, наприклад: інформаційний супровід дослідження; індивідуальна консультація; сформувати персональний покажчик; визначити УДК; електронна доставка документів тощо. Також є можливість працювати з бібліографічними менеджерами Mendeley (Elsevier) та EndNote Online, що підтвердили здобувачі під час зустрічі з ЕГ (День 1, 14.00-14.40). Також аспіранти в межах України за кошти Університету мають можливість взяти участь у конференції (оплачується дорога та добові).

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

В процесі спілкування зі здобувачами за ОП було встановлено, що при формуванні індивідуальної траєкторії ними враховується вимога в долученні до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю. Відносно курсу, на якому навчаються здобувачі за ОП, в індивідуальні плани внесено публікації у міжнародних наукових виданнях (переважно Латвійських), участь у міжнародному стажуванні в дистанційній формі (переважно в Латвії, м. Рига), участь в програмі Erasmus+ тощо. Власне долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю координується Центром міжнародної освіти НУ «Львівська політехніка», інформація про це міститься на сайті університету (<http://lp.edu.ua/cmo/koordynuvannya-mizhnarodnoyi-diyalnosti-instytutiv-ta-kafedr>). З документами, що регламентують діяльність Центру міжнародної освіти НУ «Львівська політехніка» можна ознайомитися на сайті (<http://lp.edu.ua/cmo/normativno-pravovi-dokumenty-diyalnosti-centru>). Також у відкритому доступі містяться положення «Про академічну мобільність», Візит-професора (https://lpnu.ua/sites/default/files/attach/2019/12214/svo_lp_04.08_polozhennya_pro_poryadok_pry_ymannya_ta_pracevlashtuvannya_v_nacionalnomu_universyteti_lvivska_politehnika_vizyt-profesoriv_visiting_professor.pdf). Здобувачі вищої освіти залучаються до підготовки запитів на Міжнародні проєкти і гранти. Варто відзначити, що чітке розуміння вимог щодо участі в інтернаціоналізації свідчить про інформування здобувачів Університетом. Проте варто відмітити одновекторність запланованої участі в міжнародній мобільності здобувачами за ОП (види заходів і зосередження на одній країні) та низьку активність (поки-що у здобувачів

відсутній реальний досвід долучень до міжнародної академічної спільноти, враховуючи наявність здобувачів третього та четвертого років навчання) при наданні ЗВО широким можливостей для розвитку здобувачів третього рівня вищої освіти в напрямі інтернаціоналізації. Це свідчить про недостатню вмотивованість здобувачів за ОП. Забезпечення закладом можливостей щодо міжнародної мобільності було ідентифіковано в процесі таких онлайн-зустрічей, як спілкування зі здобувачами, науковими керівниками, академічним персоналом, представниками студентського самоврядування та Ради молодих вчених, відділом аспірантури та докторантури, відділом міжнародних зв'язків, потенційними роботодавцями.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

В процесі експертизи підтверджено, що науковий керівник здобувачів даної ОНП (Князь С.В.) є активним дослідником, що засвідчується наступними фактами. Князь С.В. – д.е.н., проф., за останні 5 років: має 8 наукових публікацій у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема, Scopus та Web of Science Core Collection; у наукових фахових виданнях України - 18; 4 виданих монографій у співавторстві; приймав активну участь у підготовці заявок на отримання наукових грантів; є членом редакційної колегії журналів Scientific Journal "Law & Sciences" https://twitter.com/LawSci_Journal; "Наукові записки Львівського університету бізнесу та права", серія "Економіка".; має 3 свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір; є керівником науково-дослідної теми «Моделювання конкурентного підприємництва в системі положень концепції сталого розвитку» (номер держ. Реєстрації 0120U100398), виконання якої заплановано на 2020-2024рр.; постійно підвищує кваліфікацію та проходить стажування, зокрема, курси слухачів польської мови у Львівській політехніці (сертифікат ОД 02071010/695-16 від 29.12.2016 року), стажування у Першому відділенні ПАТ «Укресімбанк» у м. Львові (2017 р.), стажування у BN-Group Polska Sp. z.o.o. (2019 р.) http://iept.lpnu.ua/images/peet/info_t_peet.pdf. ЕГ пересвідчилася, що в ЗВО наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та практично впроваджуються, проте роздвоєність ОНП між кафедрами, що належать до різних факультетів негативно впливає на єдиний стиль наведення інформації про наукові дослідження керівників здобувачів ОНП.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

У межах діяльності ОНП було засвідчено факт дотримання норм академічної доброчесності, що було підтверджено на резервній зустрічі (день 2, 14.20-15.00). Так було підтвердження використання платформ unicheck.com, StrikePlagiarism.com, та наданий результат перевірки дисертаційної роботи здобувача даної ОНП (Р.Р.Русин-Гриник). Також було зазначено можливість користування сервісами під час підготовки статей та інших наукових робіт. Про дані можливості аспіранти проінформовані, що було підтверджено на зустрічі зі здобувачами (день 1, 14.00-14.40). Також було зазначено, необхідну оригінальність тексту, в розмірі 80%, при недотриманні даної норми, робота повертається здобувачеві, і підлягає повторного проходження перевірки на оригінальні, але уже на платній основі. Також важливим є наявність працівника в кожному інституті ЗВО, який при потребі здійснює перевірку або консультування здобувача за наявності такої потреби.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

1. Усі компоненти ОНП (обов'язкові та вибіркові) відповідають науковим інтересам аспірантів спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність 2.Здобувачі беруть участь у фахових семінарах з проведення попередньої експертизи дисертаційних робіт, що засвідчено у протоколах засідання кафедри економіки підприємства та засідань наукових семінарів кафедри. 3.В НУ «Львівська політехніка» створено сприятливе освітнє, наукове та матеріально-технічне середовище для забезпечення можливості проведення й апробації результатів наукових досліджень аспірантів у межах ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» 4.Здобувачі ОНП мають можливість брати участь в обговоренні результатів наукових досліджень під час проведення низки міжнародних та всеукраїнських конференцій та круглих столів, що проводяться з певною періодичністю в НУ «Львівська політехніка». 5.Наукові керівники аспірантів ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» у НУ «Львівська політехніка» беруть участь у виконанні науково-дослідних робіт (держбюджетних та госпдоговірних), впроваджують свої наукові розробки та публікують результати своїх досліджень.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Слабкі сторони: Низька міжнародна активність здобувачів за ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» Рекомендації: 1. Розвивати позитивну практику забезпечення відповідності змісту ОНП науковим

інтересам аспірантів, їх повноцінної підготовки до дослідницької та викладацької діяльності в ЗВО за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. 2. Посилити міжнародну активність здобувачів за ОНП шляхом залучення до програм міжнародного співробітництва та грантових програм.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

ЕГ констатує високий рівень узгодженості ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» якісним характеристикам критерію 10 за всіма підкритеріями. Визначені слабкі сторони не впливають на підсумковий результат навчання за ОНП, а рекомендації є досяжними.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	В

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Ковальчук Світлана Володимирівна

Члени експертної групи

Маслак Ольга Іванівна

Говрі Василь Васильович